

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา

3.1 ข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ กำหนดใช้แหล่งข้อมูล 2 แหล่ง คือ

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ซึ่งทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงคือเลือกจากประชาชนผู้ ที่ถือบัตรเครดิต ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ การ เก็บรวบรวมข้อมูลจาก ตำรา บทความ อินเทอร์เน็ต เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากห้องสมุดคณะเศรษฐศาสตร์ , สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ จะคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมโดยใช้สูตรของ Yamane (1973) โดยกำหนดขีดให้มีค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง 0.05 หรือร้อยละ 5 โดยนำขนาดประชากรที่ศึกษา คือ 238,460 คน มาคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่ N = จำนวนประชากรทั้งหมด

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิด

$$\begin{aligned} \text{การคำนวณ} \quad n &= \frac{238,460}{1 + (238,460 \times 0.05^2)} \\ &= 399.33 \text{ หรือ ไม่ต่ำกว่า } 400 \text{ ราย} \end{aligned}$$

ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 400 ราย โดยเจาะจงเฉพาะผู้ที่ถือบัตรเครดิตเท่านั้น

3.3 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งแบ่ง การศึกษาออกเป็น ดังนี้

1) การศึกษาด้านพฤติกรรมของผู้ถือบัตรเครดิตในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (descriptive statistic) คือ การบรรยายลักษณะทั่วไป โดยจะนำเสนอในรูปแบบตาราง แสดงค่าความถี่ ร้อยละ ในประเด็นการศึกษาดังนี้

- (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- (2) ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของการเลือกใช้บริการเครดิต

2) การวิเคราะห์ ด้านปัจจัยทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการเครดิตระหว่างธนาคารพาณิชย์กับสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้ Logit Model, Probit Model, Extreme Value ด้วยเทคนิควิธีวิเคราะห์การประมาณภาวะความน่าจะเป็นสูงสุด (maximum likelihood estimates: MLE) และเทคนิควิเคราะห์ marginal effects ซึ่งสามารถเขียนแบบจำลองได้ดังนี้

Y คือ การตัดสินใจเลือกใช้บริการเครดิตที่ออกโดยสถาบันการเงิน

Y = 1 เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามเลือกใช้บริการเครดิตที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์

Y = 0 เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามเลือกใช้บริการเครดิตที่ออกโดยสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร

- X_1 คือ เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม
 ในที่นี้จะใช้ตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) โดย
 $X_1 = 1$ เพศชาย
 $X_1 = 0$ เพศหญิง
- X_2 คือ อายุ (ปี) (ตัวแปรเชิงปริมาณ)
- X_3 คือ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 ในที่นี้จะใช้ตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) โดย
 $X_3 = 1$ สถานภาพโสด
 $X_3 = 0$ อื่นๆ
- X_4 คือ ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม
 ในที่นี้จะใช้ตัวแปรหุ่น (dummy variable) โดย
 $X_4 = 1$ ระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป
 $X_4 = 0$ ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี
- X_5 คือ อาชีพหลักของผู้ตอบแบบสอบถาม
 ในที่นี้จะใช้ตัวแปรหุ่น (dummy variable) โดย
 $X_5 = 1$ อาชีพหลักที่มีรายได้แน่นอน (ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ พนักงาน
 บริษัทเอกชน ลูกจ้าง)
 $X_5 = 0$ อาชีพหลักที่มีรายได้ไม่แน่นอน (นักธุรกิจ เจ้าของกิจการ ค้าขาย นักเรียน
 นักศึกษา)
- X_6 คือ รายได้เฉลี่ยในแต่ละเดือน (บาท) (ตัวแปรเชิงปริมาณ)
- X_7 คือ จำนวนบัตรเครดิตที่ถือในปัจจุบัน
 ในที่นี้จะใช้ตัวแปรหุ่น (dummy variable) โดย
 $X_7 = 1$ จำนวน 1 บัตร
 $X_7 = 0$ จำนวนมากกว่า 1 บัตร

ปัจจัยด้านบัตรเครดิต

X_8 คือ พิจารณาเงื่อนไขการเป็นสมาชิก
 ในที่นี้จะใช้ตัวแปรหุ่น (dummy variable) โดย
 $X_8 = 1$ แสดงว่าการพิจารณาเงื่อนไขการเป็นสมาชิกได้มีผลต่อการตัดสินใจการ
 ใช้

บัตรเครดิต

$X_8 = 0$ แสดงว่าการพิจารณาเงื่อนไขการเป็นสมาชิกไม่มีผลต่อการตัดสินใจการ
 ใช้

บัตรเครดิต

X_9 คือ สิทธิประโยชน์ที่จะได้รับจากบัตรเครดิต
 ในที่นี้จะใช้ตัวแปรหุ่น (dummy variable) โดย
 $X_9 = 1$ แสดงว่าสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับจากบัตรเครดิตได้มีผลต่อการตัดสินใจ
 การใช้บัตรเครดิต

$X_9 = 0$ แสดงว่าสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับจากบัตรเครดิตไม่มีผลต่อการตัดสินใจ
 การใช้บัตรเครดิต

X_{10} คือ ความแพร่หลายและการยอมรับบัตรเครดิต
 ในที่นี้จะใช้ตัวแปรหุ่น (dummy variable) โดย
 $X_{10} = 1$ แสดงว่าความแพร่หลายและการยอมรับบัตรเครดิตได้มีผลต่อการ
 ตัดสินใจการใช้บัตรเครดิต

$X_{10} = 0$ แสดงว่าความแพร่หลายและการยอมรับบัตรเครดิตไม่มีผลต่อการ
 ตัดสินใจการใช้บัตรเครดิต

ปัจจัยด้านราคา

X_{11} คือ การพิจารณาจากอัตราดอกเบี้ย
 ในที่นี้จะใช้ตัวแปรหุ่น (dummy variable) โดย
 $X_{11} = 1$ แสดงว่าการพิจารณาจากอัตราดอกเบี้ยได้มีผลต่อการตัดสินใจการใช้บัตร
 เครดิต

$X_{11} = 0$ แสดงว่าการพิจารณาจากอัตราดอกเบี้ยไม่มีผลต่อการตัดสินใจการใช้บัตร
 เครดิต

X_{12} คือ การพิจารณาจากค่าธรรมเนียม
 ในที่นี้จะใช้ตัวแปรหุ่น (dummy variable) โดย
 $X_{12} = 1$ แสดงว่าการพิจารณาจากค่าธรรมเนียมได้มีผลต่อการตัดสินใจการใช้บริการ
 เครดิต

$X_{12} = 0$ แสดงว่าการพิจารณาจากค่าธรรมเนียมไม่มีผลต่อการตัดสินใจการใช้บริการ
 เครดิต

X_{13} คือ การพิจารณาจากเบี้ยปรับ
 ในที่นี้จะใช้ตัวแปรหุ่น (dummy variable) โดย

$X_{13} = 1$ แสดงว่าการพิจารณาจากเบี้ยปรับได้มีผลต่อการตัดสินใจการใช้บริการ
 เครดิต

$X_{13} = 0$ แสดงว่าการพิจารณาจากเบี้ยปรับไม่มีผลต่อการตัดสินใจการใช้บริการ
 เครดิต

ปัจจัยด้านสถานที่ที่ท่านนิยมติดต่อและไปใช้บริการ

X_{14} คือ พิจารณาจากความสะดวก เมื่อต้องไปติดต่อและใช้บริการ
 ในที่นี้จะใช้ตัวแปรหุ่น (dummy variable) โดย

$X_{14} = 1$ แสดงว่าพิจารณาจากความสะดวก เมื่อต้องไปติดต่อและใช้บริการ ได้มีผล
 ต่อการตัดสินใจการใช้บริการเครดิต

$X_{14} = 0$ แสดงว่าพิจารณาจากความสะดวก เมื่อต้องไปติดต่อและใช้บริการ ไม่มีผล
 ต่อการตัดสินใจการใช้บริการเครดิต

X_{15} คือ พิจารณาจากการให้ความคุ้มครองความปลอดภัย
 ในที่นี้จะใช้ตัวแปรหุ่น (dummy variable) โดย

$X_{15} = 1$ แสดงว่าพิจารณาจากการให้ความคุ้มครองความปลอดภัย ได้มีผลต่อการ
 ตัดสินใจการใช้บริการเครดิต

$X_{15} = 0$ แสดงว่าพิจารณาจากการให้ความคุ้มครองความปลอดภัย ไม่มีผลต่อการ
 ตัดสินใจการใช้บริการเครดิต

ปัจจัยด้านส่งเสริมการตลาด

- X_{16} คือ การส่งเสริมการขาย เช่น ลด แลก แจก แถม
 ในที่นี้จะใช้ตัวแปรหุ่น (dummy variable) โดย
 $X_{16} = 1$ แสดงว่าการส่งเสริมการขาย เช่น ลด แลก แจก แถม ได้มีผลต่อการ
 ตัดสินใจการใช้บัตรเครดิต
 $X_{16} = 0$ แสดงว่าการส่งเสริมการขาย เช่น ลด แลก แจก แถม ไม่มีผลต่อการ
 ตัดสินใจการใช้บัตรเครดิต
- X_{17} คือ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ทางสื่อ
 ในที่นี้จะใช้ตัวแปรหุ่น (dummy variable) โดย
 $X_{17} = 1$ แสดงว่าการโฆษณาประชาสัมพันธ์ทางสื่อได้มีผลต่อการตัดสินใจการใช้
 บัตรเครดิต
 $X_{17} = 0$ แสดงว่าการโฆษณาประชาสัมพันธ์ทางสื่อไม่มีผลต่อการตัดสินใจการใช้
 บัตรเครดิต

ปัจจัยด้านบริการ

- X_{18} คือ การให้บริการด้านสมาชิก พิจารณาความรวดเร็วและขั้นตอนในการอนุมัติ
 ในที่นี้จะใช้ตัวแปรหุ่น (dummy variable) โดย
 $X_{18} = 1$ แสดงว่าการให้บริการด้านสมาชิก พิจารณาความรวดเร็วและขั้นตอนใน
 การอนุมัติได้มีผลต่อการตัดสินใจการใช้บัตรเครดิต
 $X_{18} = 0$ แสดงว่าการให้บริการด้านสมาชิก พิจารณาความรวดเร็วและขั้นตอนใน
 การอนุมัติไม่มีผลต่อการตัดสินใจการใช้บัตรเครดิต
- X_{19} คือ การให้บริการด้านการต้อนรับโดยพนักงาน
 ในที่นี้จะใช้ตัวแปรหุ่น (dummy variable) โดย
 $X_{19} = 1$ แสดงว่าการให้บริการด้านการต้อนรับโดยพนักงานได้มีผลต่อการ
 ตัดสินใจการใช้บัตรเครดิต
 $X_{19} = 0$ แสดงว่าการให้บริการด้านการต้อนรับโดยพนักงานไม่มีผลต่อการ
 ตัดสินใจการใช้บัตรเครดิต

X_{20} คือ การให้บริการ โดยทางอิเล็กทรอนิกส์ พิจารณาการบริการที่นอกเหนือจากปกติ
 ในที่นี้จะใช้ตัวแปรหุ่น (dummy variable) โดย
 $X_{20} = 1$ แสดงว่าการให้บริการโดยทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้มีผลต่อการตัดสินใจการใช้
 บัตรเครดิต
 $X_{20} = 0$ แสดงว่าการให้บริการโดยทางอิเล็กทรอนิกส์ ไม่มีผลต่อการตัดสินใจการใช้
 บัตรเครดิต

β_0 คือ ค่าคงที่

$\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_{26}$ คือ ค่าพารามิเตอร์

u_i คือ ค่าความคลาดเคลื่อน

วิธีการเลือกตัวแปร x ที่จะนำไป run ในแบบจำลอง คือ

- 1) ตัวแปร x ที่ sig จะเลือกหมดทุกตัว
- 2) ต้นแปรใดที่ไม่ sig ก็จะถูก standard error ค่าที่ SE มากๆจะไม่นำมาพิจารณา จะพิจารณาตัวแปร x ที่มีค่า SE น้อยๆ

เมื่อได้ตัวแปร x จากการที่พิจารณาข้างต้นมาแล้ว ก็จะนำตัวแปร x นั้นมา run ในแบบจำลอง
 binary choice (logit ,probit ,extreme value) โดยใช้โปรแกรม Limdep